

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 94/01-56

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Ľubomíra Dobríka a zo sudcov Eduarda Bárányu a Juraja Babjaka vo veci podnetu M. D., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v L., zastúpeného advokátom JUDr. J. B., P., na začatie konania pre porušenie jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 Tpo 46/00 z 8. januára 2001 na neverejnom zasadnutí konanom 30. mája 2002 takto

r o z h o d o l :

Konanie o podnete M. D. z a s t a v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 20. júna 2001 doručené podanie M. D., rod. S., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v L. (ďalej len „navrhovateľ“). Toto podanie bolo doplnené viacerými ďalšími podaniami vrátane podaní jeho právneho zástupcu – advokáta JUDr. J. B., ktorý mu bol ustanovený na

zastupovanie v konaní pred ústavným súdom uznesením ústavného súdu č. k. III. ÚS 94/01-12 z 2. októbra 2001.

Podania navrhovateľa boli kvalifikované podľa ich označenia a tiež aj obsahu ako podnet na začatie konania pre porušenie práv podľa čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v znení platnom a účinnom do 1. júla 2001 (ďalej len „podnet“).

Navrhovateľ nevyužil možnosť podania žiadosti o posúdenie jeho podania ako sťažnosti, ktorú mu poskytlo ustanovenie § 79a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

Podstatou námietok v podnete bolo tvrdenie, že v trestnej veci vedenej proti navrhovateľovi na Okresnom úrade vyšetrovania Policajného zboru v Trenčíne (ďalej len „okresný úrad vyšetrovania“) pod č. ČVS: KÚV-39/20-2000 nemá byť navrhovateľ vo väzbe, ale sa má nachádzať vo výkone trestu odňatia slobody v inej trestnej veci.

V označenej trestnej veci bol navrhovateľ vzatý do väzby uznesením Okresného súdu v Trenčíne sp. zn. 1 Tp 90/99 z 8. júna 2000, pričom vo väzbe sa nachádzal aj v čase podania podnetu na ústavný súd. Keďže Okresný súd v Trnave uznesením sp. zn. 1 Nt 701/00 z 2. augusta 2000 podľa § 325 ods. 2 Trestného poriadku odvolal prerušenie výkonu trestu odňatia slobody uloženého navrhovateľovi v trvaní troch rokov ešte v konaní Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 T 38/92 (Okresný súd v Trnave tento trest naposledy prerušil uznesením sp. zn. 1 Nt 701/00 z 23. marca 2000), navrhovateľ mal vykonávať tento trest odňatia slobody, a nie väzbu.

Navrhovateľ požiadal v podstate z uvedených dôvodov o prepustenie z väzby, aby mohol vykonávať trest odňatia slobody v priebehu trestného stíhania vedeného na okresnom úrade vyšetrovania. Pozornosť ústavného súdu upriamil na uznesenie Okresného súdu

v Trenčíne sp. zn. 1 Tp 85/2000 z 29. novembra 2000, pričom priamo napadol uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 Tpo 46/00 z 8. januára 2001. Prvým uznesením bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby a druhým bola zamietnutá jeho sťažnosť, ktorú podal proti prvému uzneseniu a založil ju takisto na argumentácii, že z väzby má byť prepustený preto, aby mohol vykonávať v inej trestnej veci trest odňatia slobody.

Navrhovateľ, argumentujúc, že jeho tvrdenia a úvahy sa opierajú o už vydané rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 79/00 z 31. mája 2001, okrem iného uviedol, že oba súdy „nebrali do úvahy moje právo podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, ktorého obsahom je aj právo nebyť vzatý do väzby, resp. právo byť prepustený z výkonu väzby, ak pominú alebo sa zmenia dôvody väzby alebo ak účel, ktorý sa má väzbou obvineného dosiahnuť, sa dá zabezpečiť iným, pre obvineného priaznivejším spôsobom, t. j. výkonom trestu odňatia slobody s obmedzeniami podľa ustan. § 74a TP“.

Ústavnému súdu preto navrhol prijať podnet na ďalšie konanie, vyhovieť mu, vo veci samej nálezom vysloviť, že rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 Tpo 46/00 z 8. januára 2001 došlo k porušeniu základného práva navrhovateľa na ochranu osobnej slobody podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, a toto rozhodnutie zrušiť.

Ústavný súd prijal podnet navrhovateľa na ďalšie konanie uznesením č. k. III. ÚS 94/01-22 z 15. novembra 2001.

Predseda Krajského súdu v Trenčíne sa k podnetu navrhovateľa vyjadril listom z 29. novembra 2001.

Okrem iného uviedol, že navrhovateľ je dôvodne podozrivý zo spáchania rozsiahlej trestnej činnosti majetkového charakteru a viacerých skutkov, ktorých sa dopustil po prerušení posledného výkonu trestu odňatia slobody zo zdravotných dôvodov v roku 1996. Skutočnosť, že u obvineného došlo k odvolaniu prerušenia výkonu trestu odňatia slobody a že by teda mohol pokračovať vo výkone trestu, neznamená zánik dôvodov väzby.

Vzhľadom na rozdielnosť režimu výkonu trestu a väzby súd rozhodol tak, že žiadosť obvineného o prepustenie z väzby zamietol.

Na záver predsedu Krajského súdu v Trenčíne uviedol: „S postupom oboch súdov sa stotožňujem, a to najmä vzhľadom na osobu obvineného a charakter jeho trestnej činnosti, ktorý práve využil možnosti dané mu výkonom trestu, a to tým, že využil prerušenie výkonu trestu na páchanie ďalšej závažnej majetkovej trestnej činnosti. Obvinený páchal trestnú činnosť po dlhú dobu a vyhýbal sa trestnému stíhaniu už naznačeným spôsobom, ba dokonca i zmenou identity, čo nie je možné vylúčiť ani do budúcnosti, v prípade že by bol preradený do výkonu trestu. Súhlasím s tým, že prax súdov smeruje k tomu, aby bol uprednostnený výkon trestu pred väzbou. V danom prípade však v dôsledku rozdielneho režimu väzby a výkonu trestu by mohlo opätovne dôjsť k tomu, že by sa obvinený mohol dostať na slobodu. Trvanie väzobných dôvodov u obvineného neumožňuje záver, že by trestné konanie bolo možné viesť a účel väzby u obvineného bolo možné dosiahnuť aj vo výkone trestu odňatia slobody.“

Navrhovateľ a Krajský súd v Trenčíne ako účastníci konania pred ústavným súdom mali možnosť oboznámiť sa navzájom s ich vyjadreniami k veci, ako aj s dôležitými listinami potrebnými na jej posúdenie. Obaja zhodne prehlásili, že netrvajú na tom, aby ústavný súd konal vo veci samej verejnú ústnu pojednávanie, a že súhlasia s upustením od neho. Keďže aj ústavný súd bol toho názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, upustil od neho podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a rozhodol na neverejnom zasadnutí.

II.

Z podkladov, ktoré zaslali ústavnému súdu účastníci konania a ktoré si zadovážil sám prostredníctvom Krajského súdu v Bratislave, Okresného súdu v Trnave a riaditeľa Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby v Leopoldove (ďalej len „riaditeľ ústavu“), vyplývajú nasledovné skutkové zistenia.

Okresný úrad vyšetrovania viedol pôvodne spoločné trestné stíhanie proti navrhovateľovi pod č. ČVS: OÚV-251-TN/99 pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1 a ods. 3 písm. b) Trestného zákona a iné, ktoré mal spáchať v priebehu rokov 1993-1998.

Okresný súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 1 Tp 90/99 z 8. júna 2000 vzal navrhovateľa do väzby podľa § 68 z dôvodov podľa § 67 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Krajský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 2 Tpo 26/00 z 13. júla 2000 zamietol podľa § 148 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť navrhovateľa proti uzneseniu o vzatí do väzby.

Okresný súd v Trnave uznesením sp. zn. 1 Nt 701/00 z 2. augusta 2000 (právoplatnosť nadobudlo 15. augusta 2000) podľa § 325 ods. 2 Trestného poriadku odvolal prerušenie výkonu trestu odňatia slobody uloženého navrhovateľovi v konaní Krajského súdu v Bratislave vedenom pod sp. zn. 1 T 38/92 v trvaní troch rokov. Okresný súd v Trnave argumentoval tým, že odvolanie prerušenia výkonu trestu odňatia slobody, ku ktorému došlo naposledy jeho uznesením z 23. marca 2000 zo zdravotných dôvodov, je opodstatnené vzatím navrhovateľa do väzby Okresným súdom v Trenčíne (keď je schopný výkonu väzby, možno usudzovať, že by bol schopný aj výkonu trestu odňatia slobody).

Uznesením vyšetrovateľa okresného úradu vyšetrovania č. ČVS: KÚV-39/20-2000 z 11. septembra 2000 došlo k vzneseniu obvinenia navrhovateľovi pre ďalšie trestné činy podvodu a tiež k spojeniu vecí na spoločné konanie pod vyššie uvedeným ČVS.

Vzhľadom na odvolanie prerušenia výkonu trestu odňatia slobody Okresným súdom v Trnave navrhovateľ požiadal o prepustenie z väzby a preradenie do výkonu trestu odňatia slobody, lebo považuje za účelnejšie, aby trestné konanie proti nemu prebehlo počas výkonu uloženého trestu, a to aj napriek tomu, že jeho zdravotný stav nie je dobrý.

Okresný súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 1 Tp 85/2000 z 29. novembra 2000 podľa § 72 ods. 1 a 2 Trestného poriadku žiadosť navrhovateľa o prepustenie z väzby zamietol,

pretože bol toho názoru, že dôvody väzby podľa § 67 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku naďalej trvajú tak, ako boli konštatované pri jeho vzatí do väzby.

Okresný súd v Trenčíne napr. uviedol: „V predmetnej trestnej veci bol obvinený uznesením sudcu tunajšieho súdu zo dňa 8. 6. 2000 sp. zn. 1 Tp 90/99 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 13. 7. 2000 sp. zn. 2 Tpo 26/00 vzatý do väzby dňom 7. 6. 2000 o 12.30 hod., a to z dôvodov § 67 ods. 1 písm. a), c) Tr. poriadku. Dôvody väzby spočívali v tom, že obvinený sa vyhýbal trestnému stíhaniu pobytom na neznámom mieste – niekoľkokrát zmenil trvalý pobyt, vystupoval pod falošným menom, na viacerých miestach býval aj bez prihlásenia. Je dôvodne podozrivý zo spáchania rozsiahlej trestnej činnosti majetkového charakteru, pričom viacerých skutkov, ktoré sú predmetom terajšieho trestného stíhania sa dopustil po prerušení posledného výkonu trestu odňatia slobody zo zdravotných dôvodov v roku 1996. V minulosti bol opakovane odsúdený pre trestnú činnosť rovnakého charakteru, je bez pracovného pomeru a legálnych príjmov. Uvedenými skutočnosťami je daná dôvodnosť obavy z ďalšieho vyhýbania sa trestnému stíhaniu i z pokračovania trestnej činnosti.“

Tiež uviedol: „Skutočnosť, že u obvineného došlo k odvolaniu prerušenia výkonu trestu odňatia slobody a že obvinený by teda mohol pokračovať vo výkone trestu, neznamená zánik dôvodov väzby. Vzhľadom na rozdielnosť režimu výkonu trestu a väzby i skutočnosť, že ani dozorujúci prokurátor nepovažuje „preradenie“ obvineného z väzby do výkonu trestu za vhodné, sudca rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.“

Proti tomuto uzneseniu podal navrhovateľ sťažnosť. Podľa neho možno účel väzby dosiahnuť aj vo výkone trestu odňatia slobody, a preto navrhol napadnuté uznesenie zrušiť a jeho prepustiť z väzby s tým, že nastúpi výkon trestu odňatia slobody uloženého mu v jeho inej trestnej veci.

Krajský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 2 Tpo 46/00 z 8. januára 2001 - ktoré navrhovateľ napadol v konaní pred ústavným súdom - podľa § 148 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť navrhovateľa zamietol.

Krajský súd v Trenčíne sa v podstate stotožnil s názorom súdu nižšieho stupňa, že dôvody tzv. útekovej a pokračovacej väzby podľa § 67 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku naďalej trvajú, pričom nie je možné urobiť „... záver, že by trestné konanie bolo možné viesť a účel väzby u obvineného bolo možné dosiahnuť aj vo výkone trestu odňatia slobody“.

Navrhovateľ sa nachádzal vo väzbe až do 9. októbra 2001. Vtedy bol uznesením prokurátorky Okresnej prokuratúry v Trenčíne č. k. Pv 503/98-351 podľa § 72 ods. 1 Trestného poriadku z väzby prepustený s tým, že okamihom prepustenia nastupuje nariadený výkon trestu odňatia slobody.

Prokurátorka poukázala v odôvodnení uznesenia na viaceré nevykonané tresty odňatia slobody navrhovateľa, ako aj na „... nález Ústavného súdu SR č. III. ÚS 79/00-129 zo dňa 31. 05. 2001, z ktorého vyplýva, že pokiaľ dôjde k stretu právoplatne uloženého trestu odňatia slobody v jednej trestnej veci s podmienkami väzby v inej trestnej veci, má jednoznačne prednosť výkon trestu odňatia slobody...“.

Z oznámenia Krajského súdu v Bratislave z 29. januára 2002 ústavný súd zistil, že v konaní tohto súdu vedenom pod sp. zn. 1 T 38/92 bol navrhovateľovi rozsudkom z 3. decembra 1992, ktorý nadobudol právoplatnosť 10. marca 1993, uložený za trestný čin podvodu trest odňatia slobody v trvaní troch rokov.

Na základe listu riaditeľa ústavu, kde aj v súčasnosti navrhovateľ vykonáva trest odňatia slobody, však ústavný súd zistil viaceré ďalšie významné skutočnosti.

Podľa riaditeľa ústavu navrhovateľ vykonal označený trest odňatia slobody uložený mu Krajským súdom v Bratislave ešte 21. júla 1998 (pri započítaní vykonanej väzby

a prerušenia výkonu tohto trestu podľa § 35 ods. 6 zákona č. 59/1965 Zb. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov). Prerušenie výkonu tohto trestu navrhovateľovi zo zdravotných dôvodov zo strany Okresného súdu v Trnave v roku 2000, ako aj odvolanie tohto prerušenia preto nemajú žiaden právny význam vrátane významu pre konanie ústavného súdu.

Navrhovateľ však bol odsúdený aj rozsudkom Okresného súdu v Trenčíne sp. zn. 3 T 968/86 z 2. februára 1987 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7 To 174/87 z 12. augusta 1987 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tz 22/93 z 9. júna 1993 za trestný čin podvodu na trest odňatia slobody v trvaní štyri a pol roka. Výkon tohto trestu bol nariadený Okresným súdom v Trenčíne 21. februára 1994 (pozri „Nariadenie výkonu trestu“). Zvyšok z tohto trestu v trvaní dvoch rokov siedmich mesiacov a štrnástich dní navrhovateľ nastúpil po prepustení z väzby 9. októbra 2001, pričom koniec trestu je potom stanovený na 23. máj 2004.

Ešte rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 T 50/83 z 13. júla 1984 bol navrhovateľovi za trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve a iné uložený trest odňatia slobody v trvaní deväť a pol roka, z ktorého doposiaľ nevykonal zvyšok v trvaní štyroch mesiacov a šiestich dní. Podľa riaditeľa ústavu má tento zvyšok trestu nastúpiť po vykonaní zvyšku vyššie uvedeného trestu, to znamená 23. mája 2004 (koniec trestu je potom stanovený na 29. september 2004).

III.

Navrhovateľ namietal porušenie základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, podľa ktorého do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

K porušeniu tohto práva malo podľa navrhovateľa dôjsť uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 Tpo 46/00 z 8. januára 2001 zamietajúcim jeho sťažnosť proti uzneseniu Okresného súdu v Trenčíne sp. zn. 1 Tp 85/2000 z 29. novembra 2000, ktorým

bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby, aby mohol vykonávať trest odňatia slobody uložený mu v konaní Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 T 38/92. Tým, že Krajský súd v Trenčíne zamietol jeho sťažnosť a potvrdil ďalšie držanie navrhovateľa vo väzbe, nedal prednosť výkonu už označeného trestu odňatia slobody pred väzbou, a tak porušil (odvolávajúc sa aj na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 79/00 z 31. mája 2001) základné právo navrhovateľa podľa čl. 17 ods. 5 ústavy.

Hoci trest odňatia slobody uložený navrhovateľovi v konaní Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 T 38/92 nemohol prichádzať do úvahy v čase napadnutého rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne z 8. januára 2001, pretože v tom čase, ako už bolo uvedené, neexistoval, ústavne významná otázka nastolená navrhovateľom nestráca na aktuálnosti, pretože do úvahy prichádzali aj zvyšky z výkonov trestov odňatia slobody uvedených už vyššie.

Ústavný súd už v náleze sp. zn. III. ÚS 79/00 z 31. mája 2001 okrem iného uviedol, že: „Pokiaľ dôjde k stretu právoplatne uloženého trestu odňatia slobody v jednej trestnej veci s podmienkami väzby v inej trestnej veci, jednoznačne má prednosť výkon trestu odňatia slobody.“ Ústavný súd nemá dôvod na tomto právnom názore - na ktorý napokon správne poukazujú aj navrhovateľ v jeho podnete a prokurátorka Okresnej prokuratúry v Trenčíne v uznesení č. k. 503/98-351 z 9. októbra 2001 - niečo meniť.

Uprednostnenie väzby pri strete s nariadeným výkonom trestu odňatia slobody spôsobuje v prípade navrhovateľa z hľadiska ústavného najmä nasledovné problémy:

1. Takýto postup nemá základ v Trestnom poriadku, a preto je v rozpore so zásadou legality podľa čl. 2 ods. 2 ústavy (štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon).

Trestný poriadok uvádza pri výkone trestu odňatia slobody (§ 320 a nasl.), ktorý bol nariadený, viaceré dôvody brániace jeho realizácii, medzi ktorými však nefiguruje výkon väzby. Trestný poriadok vôbec nepočíta so situáciou, že by sa nariadený trest odňatia

slobody nevykonával z dôvodu väzby v inej trestnej veci. Počíta však s presne opačnou situáciou upravenou v § 74a („Obmedzenia obvineného vo výkone trestu odňatia slobody“), pri ktorej dôvody väzby v jednej trestnej veci neznamenajú aj výkon väzby v tejto veci, ale sa premietnu do spôsobu výkonu trestu odňatia slobody v inej trestnej veci.

2. Pri strete väzby podľa § 67 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku v jednej veci s trestom odňatia slobody v inej veci neexistujú zákonné dôvody väzby v prvej veci, ktoré by opodstatňovali jej samostatnú existenciu. Väzba je potom bezdôvodná a zbytočná.

Účel väzby vyplýva najmä z jej dôvodov, ktoré sú ustanovené v § 67 ods. 1 Trestného poriadku. Podľa tohto ustanovenia:

„Obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak sú tu konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu,

a) že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť hneď zistiť, ak nemá stále bydlisko,

b) že bude pôsobiť na svedkov alebo spoluobvinených, alebo ináč maŕiť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

c) že bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.“

Účelom väzby podľa § 67 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku je zabezpečenie riadneho priebehu trestného stíhania obvineného, a teda odstránenie obáv z jeho úteku, skrývania sa alebo pokračovania v trestnej činnosti, a to prostredníctvom pozbavenia jeho osobnej slobody.

Účel väzby - reprezentovaný označenými dôvodmi a potrebou zabezpečenia riadneho priebehu trestného stíhania obvineného a realizovateľný pozbavením jeho osobnej slobody - je však dosiahnuteľný aj výkonom trestu odňatia slobody, pretože výkon trestu odňatia slobody je tiež ústavne prípustnou formou pozbavenia osobnej slobody jedinca. Keďže účel väzby je dosiahnuteľný len prostredníctvom pozbavenia osobnej slobody obvineného,

tvrdenie, že tento účel nie je možné dosiahnuť vo výkone trestu odňatia slobody, je zjavne neopodstatnené.

Stret väzby podľa § 67 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku s trestom odňatia slobody mohol byť preto v prípade navrhovateľa len teoretický, a nie praktický. To znamená, že dôvody väzby uňho v skutočnosti neexistovali, pretože obavy z jeho úteku, skrývania sa alebo pokračovania v trestnej činnosti boli plne odstrániteľné napríklad výkonom zvyšku trestu odňatia slobody uloženého mu v konaní Okresného súdu v Trenčíne vedenom pod sp. zn. 3 T 968/86 (jeho výkon bol nariadený ešte 21. februára 1994), čo sa napokon aj stalo 9. októbra 2001.

Podľa § 1 ods. 1 Trestného poriadku: „Účelom trestného poriadku je upraviť postup orgánov činných v trestnom konaní tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní. Konanie pritom musí pôsobiť na upevňovanie zákonnosti, na predchádzanie a zamedzovanie trestnej činnosti, na výchovu občanov v duchu dôsledného zachovávania zákonov a pravidiel občianskeho spolužitia i čestného plnenia povinností ku štátu a spoločnosti.“

Zásada rýchlosti trestného konania podľa § 2 ods. 2 Trestného poriadku sa vzťahuje aj na výkon uloženého trestu odňatia slobody, ktorého účelom je podľa § 23 ods. 1 Trestného zákona chrániť spoločnosť pred páchatelmi trestných činov, zabrániť odsúdenému v ďalšom páchaní trestnej činnosti a vychovať ho k tomu, aby viedol riadny život, a tým výchovne pôsobiť aj na ostatných členov spoločnosti.

Vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. III. ÚS 79/00, v ktorej bolo rozhodnuté už spomenutým nálezom z 31. mája 2001, išlo o posúdenie ústavnosti rozhodnutia krajského súdu, ktorým potvrdil vzatie navrhovateľa do väzby okresným súdom napriek tomu, že v inej veci navrhovateľa bol už nariadený výkon trestu odňatia slobody. Ústavný súd tu konštatoval porušenie ústavnosti, pričom tiež uviedol, že: „Súčasťou zákonného obsahu základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj právo nebyť vzatý do väzby, pokiaľ sú dané podmienky pre nástup výkonu trestu odňatia slobody.“

V teraz prejednáwanej veci ide o posúdenie ústavnosti rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne, ktorý potvrdením rozhodnutia Okresného súdu v Trenčíne vlastne potvrdil ďalšie držanie navrhovateľa vo väzbe napriek tomu, že v tom čase boli dané podmienky pre výkon trestu odňatia slobody v inej veci.

S poukazom aj na už uvedené ústavné problémy spojené s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne je evidentné, že ústavný súd musí pri výklade obsahu základných práv a slobôd vychádzať prvotne zo svojej základnej funkcie, ktorou je ochrana ústavnosti podľa čl. 124 ústavy. Ústavný súd má dbať nielen na to, aby ochránil ústavnosť v konkrétnej prejednáwanej veci, ale aj na to, aby jeho interpretačná a aplikačná činnosť v tejto veci mala širší pozitívny dosah na ochranu ústavnosti a prispievala tiež ku konformnosti postupu a rozhodovania všeobecných súdov s ústavou, zákonmi, príslušnými medzinárodnými zmluvami a nálezmi ústavného súdu (§ 2 ods. 3 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príslušiach a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Ústavný súd rozhoduje o podnete pri namietanom porušení základných práv a slobôd fyzickej osoby len subsidiárne, teda len vo veciach, o ktorých nerozhoduje všeobecný súd (čl. 127 ods. 1 ústavy).

O väzbe a výkone trestu odňatia slobody rozhodujú všeobecné súdy.

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy rozhodujú o občianskoprávných a trestnoprávných veciach.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Ústavný súd už vo veci sp. zn. II. ÚS 48/97 uviedol, že ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy sa výslovne vzťahuje na štátne orgány. Implikovane sa týka aj právneho postavenia občanov, ktorým zaručuje, že každý občan má právo na to, aby sa všetky štátne orgány voči nemu správali len spôsobom, ktorý im dovoľuje ústava a ďalšie zákony.

Aj keď postupu Krajského súdu v Trenčíne možno vyčítať nedostatky, ktoré vychádzajú z charakteristiky poskytnutej ústavným súdom vo veci sp. zn. III. ÚS 79/00, rozhodujúce pre posúdenie veci je reálne a faktické odstránenie neústavnosti a nezákonnosti postupom relevantného orgánu štátu, ktorý by mohol tieto odstrániť.

Za takýto postup možno označiť rozhodnutie okresného prokurátora v Trenčíne sp. zn. Pv 503/98 z 9. októbra 2001, ktorý uznesením podľa § 72 ods. 1 Trestného poriadku prepustil navrhovateľa ihneď z väzby na slobodu s tým, že okamihom prepustenia z väzby nastupuje nariadený výkon trestu odňatia slobody.

Okresný prokurátor rozhodol na základe zistených skutočností, že navrhovateľ je odsúdený vo veciach Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 T 38/92, Okresného súdu v Trenčíne sp. zn. 3 T 968/86, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 T 50/83, v ktorých tresty vykonal čiastočne alebo nevykonal vôbec, pričom zhodnotil aj názor ústavného súdu vo veci sp. zn. III. ÚS 79/00 a ihneď ho prepustil z väzby na slobodu s tým, že okamihom prepustenia z väzby nastupuje do výkonu trestu odňatia slobody vyššie citovaných trestov.

Okresný prokurátor tak poskytol účinnú a efektívnu ochranu základného práva navrhovateľa, preto ústavný súd napriek konštatovaniu pochybení v konaní Krajského súdu v Trenčíne musel konanie zastaviť.

Výkon trestu odňatia slobody a väzby sú natoľko podobnými obmedzeniami osobnej slobody, že v prípade porušenia práva navrhovateľa jeho držaním vo väzbe v situácii, keď má byť vo výkone trestu odňatia slobody, stačí pre nápravu samotné jeho premiestnenie z väzby do výkonu trestu odňatia slobody, ak by boli ináč dané dôvody pre jeho väzbu. V okolnostiach prípadu by deklarovanie minulého porušenia práva ústavným súdom nemalo zvláštny význam, lebo už zásahom prokurátora bol stav porušenia práva navrhovateľa ukončený a bolo ním uznané, že došlo k porušeniu práva navrhovateľa.

IV.

Navrhovateľ sa popri domáhaní vyslovenia porušenia jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 Tpo 46/00 z 8. januára 2001 na ústavný súd obrátil aj s návrhom, aby bolo označené uznesenie zrušené.

Ústavný súd tejto časti podnetu navrhovateľa nevyhovel. Prihliadol pritom na svoju stabilnú judikatúru (napr. I. ÚS 37/95, I. ÚS 40/95 a I. ÚS 36/96), podľa ktorej v konaní o podnete podľa čl. 130 ods. 3 ústavy (platného a účinného do 1. júla 2001) neprichádzalo do úvahy, aby ústavný súd zrušoval rozhodnutia všeobecných súdov. Navyiac treba poznamenať, že medzičasom došlo k odstráneniu protiústavného stavu prepustením navrhovateľa z väzby uznesením prokurátorky Okresnej prokuratúry v Trenčíne č. k. Pv 503/98-351 z 9. októbra 2001 a nástupom zvyšku trestu odňatia slobody uloženého mu v konaní Okresného súdu v Trenčíne vedenom pod sp. zn. 3 T 968/86.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde sa k tomuto rozhodnutiu pripája odlišné stanovisko sudcu Juraja Babjaka.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. mája 2002

Odlišné stanovisko sudcu Juraja Babjaka

Podľa § 32 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pripájam k nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. III. ÚS 94/01 z 30. mája 2002 – ktorým bolo zastavené konanie o podnete M. D. (ďalej „navrhovateľ“) na začatie konania pre porušenie jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 Tpo 46/00 z 8. januára 2001 – toto odlišné stanovisko, pretože vôbec nesúhlasím s výrokom označeného nálezu a v značnej časti ani s jeho odôvodnením.

I.

K zastaveniu konania

1. Väčšina senátu založila zastavenie konania, nadväzujúc na zásadu legality podľa čl. 2 ods. 2 ústavy, najmä na nasledovnej argumentácii (str. 13):

- rozhodujúce pre posúdenie veci je reálne a faktické odstránenie neústavnosti a nezákonnosti postupom relevantného orgánu štátu, ktorý by mohol tieto odstrániť;

- za takýto postup možno označiť rozhodnutie okresného prokurátora v Trenčíne sp. zn. Pv 503/98 z 9. októbra 2001 (prepustenie navrhovateľa z väzby s tým, že nastupuje nariadený výkon trestu odňatia slobody);

- okresný prokurátor tak poskytol účinnú a efektívnu ochranu základného práva navrhovateľa, preto ústavný súd napriek konštatovaniu pochybení v konaní Krajského súdu v Trenčíne musel konanie zastaviť;

- v okolnostiach prípadu by deklarovanie minulého porušenia práva ústavným súdom nemalo zvláštny význam, lebo už zásahom prokurátora bol stav porušenia práva navrhovateľa ukončený a bolo ním uznané, že došlo k porušeniu práva navrhovateľa.

Takáto argumentácia nie je ústavne akceptovateľná z viacerých dôvodov.

Podľa čl. 130 ods. 3 ústavy v znení účinnom do 1. júla 2001 ústavný súd môže začať konanie aj na podnet právnických alebo fyzických osôb, ak namietajú porušenie svojich práv (podľa ústavy alebo medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná).

Slovenská republika je viazaná aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jeho protokolmi (ďalej len „dohovor“) a podnetom preto bolo možné namietat' tiež porušenie práv a slobôd podľa tohto dohovoru.

V zmysle čl. 34 dohovoru (predtým čl. 25) môže sťažnosť Európskemu súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) podať osoba tvrdiaca, že je poškodená z dôvodu porušenia („claiming to be the victim of a violation“) práva podľa dohovoru. Sťažovateľ podľa dohovoru teda musí byť poškodeným, presnejšie povedané mať procesné postavenie poškodeného, v tom smere, že tvrdí, že je poškodeným z dôvodu porušenia jeho práv alebo slobôd podľa dohovoru (musí samozrejme preukázať aspoň, že jeho tvrdenie je možné).

Aj u osoby namietajúcej porušenie svojich práv podľa pôvodného čl. 130 ods. 3 ústavy možno hovoriť, že jej postavenie zahŕňa postavenie „ústavne poškodenej osoby“ (pozri aj moje odlišné stanovisko k uzneseniu sp. zn. III. ÚS 70/01 zo 4. júla 2001), resp. „poškodeného“, lebo z dôvodu tvrdeného porušenia svojich práv sa cíti byť poškodeným.

Okrem iného aj preto, že podnetom bolo možné namietat' tiež porušenie práv a slobôd podľa dohovoru, niet dôvodu, aby bola podstata koncepcie poškodeného podľa ústavy odlišná od podstaty koncepcie poškodeného podľa dohovoru (v zmysle príslušnej štrasburskej judikatúry).

V rámci koncepcie poškodeného podľa dohovoru je tiež akceptované, že pokiaľ bolo porušenie práva alebo slobody podľa dohovoru príslušným vnútroštátnym orgánom zistené a akceptované a sťažovateľovi bola poskytnutá primeraná a dostatočná náprava, nemôže už ďalej tvrdiť, že je poškodeným z dôvodu porušenia, o ktoré išlo (pozri o. i. napr. rozhodnutie ESĽP z 30. novembra 1999 o prijateľnosti sťažnosti č. 25903/94 vo veci *Günter Tews v. Rakúsko*).

Možno teda uzavrieť, že v konaní pred ústavným súdom by mohla osoba domáhajúca sa ústavnej ochrany z dôvodu porušenia svojich základných práv alebo slobôd podľa ústavy alebo medzinárodnej zmluvy stratiť procesné postavenie poškodeného v zásade len vtedy, ak by nejaký iný kompetentný štátny orgán uznal porušenie namietaného práva alebo slobody a poskytol jej nápravu vo forme reštitúcie (pokiaľ je možná) a kompenzácie (prevažne vzhľadom na občiansky charakter základných práv a slobôd). Inak takáto osoba postavenie poškodeného stratiť nemôže a ústavný súd je povinný o jej návrhu rozhodnúť.

Skutočnosti nezodpovedajú tvrdenia väčšiny senátu, že uznesením prokurátorky Okresnej prokuratúry v Trenčíne sp. zn. Pv 503/98 z 9. októbra 2001 došlo k uznaniu porušenia práva navrhovateľa, účinnej a efektívnej ochrane tohto práva a tiež k odstráneniu neústavnosti.

Navrhovateľom napadnuté uznesenie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 Tpo 46/00 z 8. januára 2001 – ktorým bola zamietnutá jeho sťažnosť proti zamietavému uzneseniu Okresného súdu v Trenčíne sp. zn. 1 Tp 85/2000 z 29. novembra 2000 o jeho žiadosti o prepustenie z väzby – predstavuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutie druhostupňového súdneho orgánu, ktorým bola jednak potvrdená opodstatnenosť predošlej väzby (napadnutá navrhovateľom) a ktoré jednak slúžilo ako titul pre ďalšie pokračovanie väzby v prípravnom konaní (až do prepustenia dňa 9. októbra 2001 prokurátorkou Okresnej prokuratúry v Trenčíne).

Pokiaľ sa všeobecný súd, ktorý koná a rozhoduje o väzbe v prípravnom konaní v druhom stupni, dopustí protiústavnosti, prokurátor podľa platnej právnej úpravy nemá ani ústavné a ani zákonné možnosti, aby takúto protiústavnosť sám napravil, ale ju môže sám nanajvýš iba ak ukončiť (využiť právomoc danú mu Trestným poriadkom a prepustiť osobu v prípravnom trestnom konaní z väzby).

Hoci uznesenie prokurátorky Okresnej prokuratúry v Trenčíne sp. zn. Pv 503/98 z 9. októbra 2001 treba z hľadiska ochrany ústavnosti hodnotiť jednoznačne kladne, nepredstavuje (pozri bližšie jeho text) ani uznanie porušenia základného práva navrhovateľa podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, ktoré mal spôsobiť Krajský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 2 Tpo 46/00 z 8. januára 2001, a ani formu primeranej a dostatočnej nápravy za takéto porušenie.

Naviac treba poznamenať, že pokiaľ by trestná vec navrhovateľa, v ktorej vykonával väzbu (aj na základe napadnutého uznesenia Krajského súdu v Trenčíne), neskončila jeho odsúdením na primeraný nepodmienečný trest odňatia slobody, tak vykonanú väzbu by nebolo možné započítať do takéhoto trestu a ani inak napraviť, pretože navrhovateľ nedisponuje súdnym rozhodnutím, ktorého výrok by deklaroval jej protiústavnosť alebo protizákonnosť.

Keďže uznesením prokurátorky Okresnej prokuratúry v Trenčíne sp. zn. Pv 503/98 z 9. októbra 2001 nemohlo dôjsť k zániku procesného postavenia navrhovateľa ako poškodeného v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd mal rozhodnúť o jeho návrhu – aby nálezom vyslovil, že rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 2 Tpo 46/00 z 8. januára 2001 došlo k porušeniu jeho základného práva na ochranu osobnej slobody podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, a toto rozhodnutie zrušil – k čomu ho napokon zaväzovali aj princíp legality podľa čl. 2 ods. 2 ústavy a viazanosť návrhom na začatie konania (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde).

2. Väčšina senátu sa v tejto veci navrhovateľa zastavením konania bez vysvetlenia odchýlila od doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu (vrátane tretieho senátu) pri prijatých podnetoch osôb namietajúcich porušenie svojich práv v súvislosti s väzbou.

V náleze sp. zn. III. ÚS 7/00 zo 16. novembra 2000 ústavný súd sčasti vyhovel (deklaroval porušenie práv v súvislosti s väzbou) a sčasti nevyhovel podnetu navrhovateľa. V čase rozhodovania ústavného súdu sa už tento vo väzbe nenachádzal, pretože z dôvodu uplynutia zákonom ustanovenej prípustnej doby bol z nej 11. novembra 2000 prepustený na slobodu.

V náleze sp. zn. III. ÚS 79/00 z 31. mája 2001 ústavný súd deklaroval porušenie práva navrhovateľa uznesením krajského súdu z 29. apríla 1999, ktorým potvrdil jeho vzatie do väzby. V čase rozhodovania ústavného súdu sa navrhovateľ vo väzbe nachádzal, avšak vzhľadom na to, že v tom čase väzba už presiahla dva roky, rozhodným titulom pre ňu bolo uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o jej predĺžení.

V náleze sp. zn. III. ÚS 38/01 z 11. októbra 2001 ústavný súd deklaroval porušenie práv navrhovateľa dvoma uzneseniami krajského súdu (vzatie do väzby a potvrdenie neprepustenia z väzby). V čase rozhodovania ústavného súdu sa navrhovateľ nachádzal vo väzbe, avšak rozhodným titulom pre ňu bolo už iné rozhodnutie krajského súdu (nebolo predmetom konania ústavného súdu).

V náleze sp. zn. II. ÚS 55/98 z 18. októbra 2001 ústavný súd deklaroval o. i. porušenie práva navrhovateľa uznesením krajského súdu z 26. septembra 1995, ktorým potvrdil jeho znovuvzatie do väzby. V čase rozhodovania ústavného súdu sa navrhovateľ už dávno vo väzbe nenachádzal.

Keď teda ústavný súd označenými nálezmi zo 16. novembra 2000, 31. mája, 11. októbra a 18. októbra 2001 rozhodol o prijatých podnetoch navrhovateľov v merite, mal tak urobiť aj 30. mája 2002 nálezom v tejto veci navrhovateľa, pretože pre odchylný postup – nerozhodnutie o návrhu, ale zastavenie konania – neexistovali ústavne významné dôvody.

Označenými nálezmi sa ústavný súd ústavne akceptovateľným spôsobom (rozhodnutím o návrhu) vyrovnal s podnetmi navrhovateľov smerujúcimi proti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky a krajským súdom, a to v Nitre, Prešove, Trnave a v Banskej Bystrici, ako aj Okresnému súdu v Nitre. Keďže Krajský súd v Trenčíne nemá osobitné ústavné postavenie medzi všeobecnými súdmi, nebolo opodstatnené postupovať voči nemu odchyľne.

3. Zastavenie konania namiesto rozhodnutia o návrhu navrhovateľa znamená neposkytnutie ochrany ústavnosti.

Takýto postup je aj popretím slov väčšiny senátu o význame ochrany ústavnosti na str. 12 (druhý odsek), s ktorými sa inak stotožňujem. Rozvíjať úvahy o ochrane ústavnosti a tiež vlastnú judikatúru (str. 9 až 12) pri zastavení konania – hoci sa má rozhodnúť o návrhu – je bez praktického ústavného efektu.

Krajský súd v Trenčíne napriek existencii nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 79/01 z 31. mája 2001 a tiež argumentácii ním zo strany právneho zástupcu navrhovateľa, na tento nález vôbec nereagoval, pričom jeho predseda sa vo svojom vyjadrení z 29. novembra 2001 otázkami ústavnosti ani nezaoberal a napadnuté protiústavné uznesenie obhajoval. Zastavenie konania zo strany ústavného súdu za týchto okolností preto nemôže prispieť k ochrane ústavnosti.

4. Ústavný vývoj v Slovenskej republike znamená posilňovanie ochrany ústavnosti vrátane právomoci ústavného súdu (porovnaj napr. právomoc pri bývalom podnete a súčasnej sťažnosti podľa čl. 127 ústavy).

Zastavenie konania tam, kde mohol ústavný súd pri podnete ochraňovať ústavnosť aspoň deklarováním porušenia základného práva navrhovateľa, je v protismere vývoja ústavnej úpravy a praktickej ochrany ústavnosti.

II.

K porušeniu základného práva navrhovateľa podľa čl. 17 ods. 5 ústavy

1. Podľa môjho názoru mal ústavný súd vo výroku nálezu vysloviť:

„1. Krajský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 2 Tpo 46/00 z 8. januára 2001, ktorým potvrdil ďalšie držanie M. D. vo väzbe, porušil jeho základné právo podľa čl. 17 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Vo zvyšnej časti podnetu M. D. nevyhovuje.“ (V podstate z dôvodov, ktoré uvádza väčšina senátu na str. 14.)

2. Hoci pri porušení práva navrhovateľa podľa čl. 17 ods. 5 ústavy z dôvodu uprednostnenia väzby pri strete s nariadeným výkonom trestu odňatia slobody možno súhlasiť s názorom väčšiny senátu o protiústavnosti takéhoto postupu z dvoch dôvodov – 1. porušenie zásady legality podľa čl. 2 ods. 2 ústavy; 2. bezdôvodnosť a zbytočnosť väzby (str. 9 až 11) – takáto charakteristika protiústavnosti nie je dostatočná, pretože do úvahy prichádzajú aj ďalšie dva dôvody, to znamená zásada podľa čl. 13 ods. 4 ústavy a princíp právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy.

Postup uplatnený v prípade navrhovateľa nerešpektoval náležite ani zásadu podľa čl. 13 ods. 4 ústavy, to znamená, že pri obmedzovaní základných práv a slobôd sa musí dbať na ich podstatu a zmysel.

Z tejto zásady vyplýva aj požiadavka, aby boli základné práva a slobody obmedzované len v miere nevyhnutne odôvodnenej okolnosťami prípadu.

V prípade navrhovateľa došlo k pozbaveniu jeho osobnej slobody väzbou neodôvodnene a zbytočne. Navrhovateľ mal vykonávať trest odňatia slobody, čo bolo nutné, pretože tento bol právnym následkom právoplatného uznania viny za trestný čin. Väzba je však len zabezpečovacím opatrením v neskončenom trestnom stíhaní u osoby, ktorá je na základe ústavného princípu prezumpcie neviny podľa čl. 50 ods. 2 ústavy považovaná v tom

čase za nevinnú. Pri existujúcom nariadenom výkone trestu odňatia slobody v jednej veci nie je preto vôbec vzatie osoby do väzby v inej veci nevyhnutné. Navyiac u obvineného v trestnom stíhaní vždy hrozí do určitej miery, že jeho trestné stíhanie môže byť zastavené, že môže byť spod obžaloby oslobodený, prípadne že pri uznaní viny mu môže byť uložený trest nespojený s odňatím slobody, pričom v prípade, ak sa nachádzal vo väzbe, túto mu nebude možné započítať napríklad ani do výkonu trestu odňatia slobody v inej trestnej veci, ktorý kvôli tejto väzbe nevykonával.

Nevykonávanie uloženého a nariadeného trestu odňatia slobody kvôli väzbe je napokon aj v rozpore s napĺňaním princípu právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy, ktorý vyžaduje tiež náležitú realizáciu účelu Trestného poriadku podľa § 1 ods. 1 vrátane zásady rýchlosti trestného konania podľa § 2 ods. 2 a účelu trestu podľa § 23 ods. 1 Trestného zákona (tak ako sú rozpísané väčšinou senátu na str. 11).

3. V tejto veci navrhovateľa išlo o posúdenie ústavnosti rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne, ktorý potvrdením rozhodnutia Okresného súdu v Trenčíne vlastne potvrdil ďalšie držanie navrhovateľa vo väzbe napriek tomu, že v tom čase boli dané podmienky pre výkon trestu odňatia slobody v inej veci.

Prihliadajúc najmä na požiadavku ochrany ústavnosti pri interpretácii a aplikácii ústavy a tiež na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 79/00 z 31. mája 2001 ústavný súd mal v náleze sp. zn. III. ÚS 94/01 z 30. mája 2002 konštatovať, že zákonným obsahom základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy je aj právo nebyť držaný vo väzbe, pokiaľ sú dané podmienky pre výkon trestu odňatia slobody. Existencia a vynútiteľnosť tohto práva prispievajú najmä k ústavne prijateľnej ochrane osobnej slobody jedinca a k jednotnosti rozhodovania súdov pri strete väzby s trestom odňatia slobody.

Pretože Krajský súd v Trenčíne uznesením sp. zn. 2 Tpo 46/00 z 8. januára 2001 potvrdil ďalšie držanie navrhovateľa vo väzbe napriek tomu, že boli dané podmienky pre výkon trestu odňatia slobody v inej veci, porušil jeho základné právo podľa čl. 17 ods. 5 ústavy.

V Košiciach 30. mája 2002